

AFGØRELSE

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

30. marts 2022

Ved e-mail af 16. april 2021 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte (*forskningsinstitutionen*) (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af ph.d. (*anmelder*) (anmelder) vedrørende professor (*anmeldte*) (anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Kontakt sker via Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed nvu@ufm.dk

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i artiklen

(*produktet*) (produktet)

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 72317800
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

ved at have tilegnet sig en figur med en graf og tekststykker uden retmæssig kreditering af

(*kilden*)(kilden)

Sagsnr. 2021-05

Figuren og tekststykkerne genfindes i manuskriptet, der ikke er offentliggjort i et tidsskrift,

Ref.-nr.
21/14637-18

(*tekst udeladt*)

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sit møde den 9. december 2021 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen, programchef, ph.d. Anders Smith og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at der i produktet er tale om plagiering af en figur og tekststykker, der indgår i kilden. Endvidere har anmelder anført, at (*tekst udeladt*) i perioden [...] udførte et ph.d.-projekt ved (*forskningsinstitution*), i forbindelse med hvilket (*tekst udeladt*) indsamlede et datasæt. Produktet bygger på (*tekst udeladt*) arbejde, hvoraf noget af dette indgår i manuskriptet (*tekst udeladt*) der i [...] blev indsendt til tidsskriftet (*tekst udeladt*) med anmelder (*anmelder*) og anmeldte som forfattere. Tidsskriftet antog ikke manuskriptet, men det har siden [...] været offentligt tilgængeligt på researchgate.net.

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at højest 10 % af det arbejde, som danner grundlaget for anmeldelsen, blev udført, medens anmeldte var ansat ved forskningsinstitutionen. Endvidere har anmelder anført, at der ikke var grundlag for i produktet at henvise til manuskriptet fra [...]. Figuren i henholdsvis produktet og [...] -manuskriptet ligner hinanden, fordi datagrundlaget for figuren i produktet stammer fra manuskriptet. Anmelder bidrog i øvrigt ikke til de teoretiske eller empiriske dele af [...] -manuskriptet. Årsagen til ligheden mellem figuren i kilden og produktet er, at dataanalysen, som førte til grafen i figuren, blev udført som en del af [...] -manuskriptet, og figuren med grafen blev indføjet i kilden (anmelders ph.d.-afhandling) efter, at figuren var indsat i [...] -manuskriptet.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Om lovens anvendelsesområde og nævnets kompetence fremgår af lovens § 2, stk. 1, nr. 2:

Loven finder anvendelse på følgende sager:

...

2) Sager, der vedrører forskning udført ved en offentlig dansk forskningsinstitution.

Der er i bemærkningerne til lovens § 2 henvist til bemærkningernes afsnit 3.3.1, hvor det er anført bl.a.:

Efter praksis i UVVU har det afgørende element for, hvorvidt en sag falder inden for reguleringen vedrørende videnskabelig uredelighed, været, om der er tale om forskning med hel eller delvis dansk offentlig støtte, herunder eksempelvis forskning udført af personer ansat på danske offentlige forskningsinstitutioner samt forskning udført ved brug af danske offentlige forskningsinstitutioners faciliteter

Endvidere fremgår det af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen

Det fremgår af bemærkningerne til lovens definition af videnskabelig uredelighed, afsnit 3.4.3.1:

Definitionen af videnskabelig uredelighed forventes med lovforslaget at omfatte de mest alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, dvs. grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning eller plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt. Videnskabelig uredelighed udgør dermed en delmængde af brud på ansvarlig forskningspraksis. Hensigten med lovforslaget er at udskille denne delmængde til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens de resterende tilfælde af brud på ansvarlig forskningspraksis behandles af forskningsinstitutionerne som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets §§ 4 og 19. Den foreslåede definition skal ses i sammenhæng med den foreslåede bagatelgrænse for videnskabelig uredelighed i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1, jf. nærmere om bestemmelsen nedenfor. Selvom det foreslås, at ordene alvorlige brud udgår af definitionen, er det med lovforslaget fortsat hensigten, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Nævnets vurdering af sagen

Nævnets kompetence

Det fremgår af (*tekst udeladt*) i det tidsskrift, hvor produktet er offentliggjort, at anmeldte på det pågældende tidspunkt var tilknyttet forskningsinstitutionen. Uanset at anmeldte i den endelige version af produktet er angivet som værende tilknyttet (*tekst udeladt*), lægger nævnet derfor til grund, at sagen, for så vidt angår anmeldte, vedrører forskning udført ved en offentlig dansk forskningsinstitution, jf. lovens § 2, stk. 1 nr. 2, og derfor er omfattet af nævnets kompetence.

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at sagen for så vidt angår produktets medforfatter, (*tekst udeladt*), ikke vedrører forskning udført ved en offentlig

dansk forskningsinstitution. Forhold vedrørende medforfatteren er derfor ikke omfattet af nævnets kompetence.

Anmeldelsen indeholder påstand om forhold, der vedrører tvivlsom forskningspraksis. Påstand om tvivlsom forskningspraksis er ikke omfattet af nævnets kompetence, jf. lovens § 4, stk. 1. Disse forhold er behandlet af forskningsinstitutionens praksisudvalg, der i sin redegørelse af 9. februar 2021 indstillede til forskningsinstitutionen, at anmeldte har udvist tvivlsom forskningspraksis. Udvalget henviste til, at anmeldte i produktet ikke har krediteret anmelder som medforfatter til manuskriptet fra [...]. Praksisudvalget indstillede endvidere, at den tvivlsomme forskningspraksis blev påtalt over for anmeldte, og at anmeldte blev pålagt i produktets elektroniske udgave at tilføje en note, hvor der henvises til manuskriptet fra [...] med anmelder som medforfatter.

Anmeldtes produkt

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Det produkt, som anmeldelsen vedrører, er en artikel, der er publiceret i et internationalt tidsskrift, som anvender fagfællebedømmelse. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i det tilfælde, som anmelder har redegjort for i sin anmeldelse.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når for eksempel et resultat (data) eller et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede. Hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse (f.eks. kursivering eller citationstegn), er der ikke tale om plagiering.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds afgørelse af 24. september 2019, sag nr. 2018-15.

Gængse formuleringer uden videnskabeligt indhold, der orienterer om praktiske og formelle forhold vedrørende et produkt – for eksempel i forbindelse med ph.d.-afhandlinger, der består af flere tidligere offentliggjorte produkter med medforfattere – kan anvendes uden kildeangivelse, uden at der foreligger plagiering, se nævnets afgørelse i sag 2020-05.

Nævnets vurdering

Anmelder har anført, at der er sammenfald mellem figur [...] på produktets side [...], og kildens side [...], figur [...], samt sammenfald mellem tekststykker i produktet og kilden.

Nedenfor er de pågældende figurer gengivet med henblik på sammenligning.

Anmeldtes produkt, side [...], figur [...]	Anmelders kilde, side [...], figur [...]

(figur udeladt)

(figur udeladt)

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med figuren, der er gengivet ovenfor, har brugt figuren fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

Efter det foreliggende vurderer nævnet, at der er sammenfald mellem nogle af tekststykkerne i kilden og produktet, uden at anmelder har krediteret anmeldte.

Nævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at anmelder gennemførte sit ph.d.-projekt i perioden [...] til [...], at figuren og de pågældende tekststykker stammer fra kilden, der er anmelders ph.d.-afhandling, og at kilden er dateret (*tekst udeladt*). Det fremgår tillige af sagens oplysninger, at manuskriptet (*tekst udeladt*) blev indsendt til tidsskriftet (*tidsskriftet*) i [...], og at dette manuskript var skrevet i et samarbejde mellem blandt andre anmelder og anmeldte. Endelig fremgår det, at manuskriptet fra [...] i et vist omfang danner grundlag for produktet.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

På denne baggrund finder nævnet, at anmeldte ved grov uagtsomhed har tilegnet sig figuren og tekststykkerne, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1, og at dette er sket uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Ved vurderingen af plagieringens betydning ved rapporteringen af forskningen har nævnet lagt vægt på, at anmeldtes produkt består af (*tekst udeladt*) afsnit på i alt [...] sider. Plagieringen af navnlig figuren findes i produktets afsnit [...], (*tekst udeladt*), og udgør en begrænset del af denne del af produktet. Produktets hovedkonklusioner og egentlige videnskabelige bidrag findes i de efterfølgende dele af produktet. Nævnet finder derfor efter en samlet vurdering, at plagieringen har haft ringe betydning ved rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder herefter, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*)